

Učíme o globálních souvislostech

Sborník z konference

Obsah

Slovo úvodem	2
O konferenci	4
Střípky z přednášek	6
<i>Udržitelný rozvoj a globální souvislosti, Doc. RNDr. Pavel Nováček, CSc.</i>	6
<i>Vzdělávání pro udržitelný rozvoj a Dost bylo plastu, Mgr. Jitka Burianová</i>	8
<i>Udržitelný Palacký, Helena Škrdlíková</i>	10
Inspirace do výuky aneb Střípky z workshopů	12
<i>Jak na žákovské kampaně? Příklad dobré praxe „Plýtvání potravinami“</i>	12
<i>Jak žít bez odpadu? Příklad dobré praxe „Zero waste“</i>	14
<i>GENDER a KLIMATICKÁ ZMĚNA v matematice a občanské výuce - hledání mezipředmětových vazeb i v dalších předmětech</i>	16
<i>KLIMATICKÁ ZMĚNA v českém jazyce, matematice a občanské výuce - hledání mezipředmětových vazeb i v dalších předmětech</i>	17
O ARPOKu	19
Novinky v ARPOKu	21
<i>Příručka Když se řekne GRV</i>	21
Co nabízíme pedagogům	22
<i>Výukové programy a tematické dny</i>	22
<i>Semináře</i>	22
<i>Metodické materiály</i>	22
<i>Pytlíky na bezobalové nákupy</i>	23
Podpořte ARPOK	24

Slovo úvodem

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

přinášíme shrnující informace z 5. ročníku konference Učíme o globálních souvislostech. Jsem moc ráda, že se nám podařilo vytvořit tradici akce, která přináší učitelům a učitelkám inspiraci pro začlenění globálních témat do výuky.

Letošní ročník jsme pojali nově jak v dopolední, tak v odpolední části. Dopoledne jsme nahradili panelovou diskuzi krátkými přednáškami řečníků. Odpoledne jsme přizvali k lektorování nejen pedagogy, ale i žáky. Snažili jsme se přinést co nejvíce prakticky využitelných podnětů pro výuku globálních témat.

Globálním tématem číslo 1 ve veřejném prostoru, nebo alespoň v naší sociální bublině, je téma klimatické změny, a k němu připojené studentské či aktivní přístup až aktivismus studentů. Naše konference přinesla účastníkům ukázky žákovských projektů či kampaní, kterým se snaží tématu klimatické změny věnovat a ovlivnit tak chování sebe samých, svého bezprostředního okolí – školy či obce. Jsme nesmírně potěšeni, že se nám hlásí školy, které své žáky připravují na život i tím, že jim dávají prostor pro vlastní nápady a podporují je v tom, stát se aktivními občany.

Děkuji všem, bez jejich pomoci a podpory by se konferenci nepodařilo uskutečnit – donorům, přednášejícím a lektorům, účastníkům, kolegyním z ARPOKu, našim dobrovolníkům a stážistům. Děkuji.

Na závěr připojuji citát bývalého generálního tajemníka OSN Pan Ki-muna: „Staňte se globálním občanem... Pomozte nám učinit tento svět bezpečnějším a udržitelnějším nejen pro současnou, ale i pro budoucí generace.“

Přeji příjemné a inspirativní čtení

Lenka Pánková

O konferenci

Na pátém ročníku konference Učíme o globálních souvislostech V., která se konala 11. dubna 2019, diskutovalo na téma Udržitelný rozvoj v životě školy bezmála 50 pedagogů, ředitelů škol, pracovníků neformálního vzdělávání, lektorů a studentů pedagogických fakult.

Záštitu nad konferencí převzal prof. **Mgr. Jaroslav Miller, M.A., Ph.D., rektor Univerzity Palackého v Olomouci.**

Dopolední blok byl věnován třem řečníkům, kteří se ve své profesi zabývají tématem udržitelnosti. Pozvání mezi řečníky přijal expert na udržitelný rozvoj **Doc. RNDr. Pavel Nováček, CSc.**, vedoucí Katedry rozvojových a environmentálních studií Univerzity Palackého, **Mgr. Jitka Burianová** z Ministerstva životního prostředí České republiky, která mimo jiné hovořila o iniciativě Dost bylo plastu. Třetím řečníkem byla **Helena Škrdlíková**, která je jedním ze zakládajících členů studentské iniciativy Udržitelný Palacký.

Odpolední blok byl jako v předchozích letech vyhrazen pro workshopy. První workshop byl pod vedením lektorek ARPOKu Mgr. Johany Krajčírové a Mgr. Dominiky Scholzové **ve spolupráci se ZŠ a MŠ Leoše Janáčka, Hukvaldy** na téma žákovské projekty – příklad dobré praxe „Plýtvání potravinami“. Žáci ze základní školy Leoše Janáčka realizovali ve školním roce 2017/2018 na své škole výzkum zaměřený na plýtvání potravinami ve školní jídelně a hledali spojitost s nákupy sladkostí ve školním bufetu. Žákovský projekt se konal v rámci mezinárodního projektu Global Issues – Global Subjects, jehož je ARPOK součástí.

Další dva workshopy se zaměřily na práci s aktivitami na téma **gender a klimatická změna v předmětech matematika, občanská výuka a český jazyk**. Tyto workshopy byly pod vedením pedagogů podílejících se na vytváření nových metodických materiálů v rámci projektu Global Issues – Global Subjects. V rámci workshopů hledali pedagogové spolu s účastníky konference mezipředmětové vazby i v dalších předmětech.

Poslední workshop na téma **Jak žít bez odpadu** byl pod taktovkou Heleny Škrdlíkové z **Czech Zero Waste a studentek Masarykova gymnázia Příbor**. Masarykovo gymnázium Příbor se v rámci mezinárodního projektu **Get up and GOALS!** věnovalo se svými žáky snižování produkce nadbytečných plastových obalů. V rámci dne otevřených dveří na škole žáci seznámili své spolužáky s problematikou plastových obalů i s možnými alternativami.

Celou konferencí nás jako každý rok provázela Mgr. Lenka Dušková, Ph.D.

Střípky z přednášek

Udržitelný rozvoj a globální souvislosti

Katedra rozvojových
a environmentálních studií

*Doc. RNDr. Pavel Nováček, CSc., vedoucí Katedry
rozvojových a environmentálních studií Univerzity Palackého*

Pavel Nováček je pedagog, ekolog a vedoucí Katedry rozvojových a environmentálních studií na Univerzitě Palackého v Olomouci. Dále přednáší na Univerzitě Karlově v Praze a na Masarykově Univerzitě v Brně. Je autorem řady odborných i populárně naučných publikací a článků, mezi které patří například *Ohrožená planeta*, *Udržitelný rozvoj* nebo *Křížovatky budoucnosti*.

Svou úvodní přednáškou na téma *Udržitelný rozvoj a globální souvislosti* uvedl účastníky konference do tématu.

„Udržitelný rozvoj je udržitelný způsob života, který usiluje o harmonické vztahy mezi člověkem a přírodou. Je to způsob života, který hledá rovnováhu mezi svobodami a právy každého jedince a jeho odpovědností vůči jiným lidem a přírodě jako celku, a to včetně odpovědnosti vůči budoucím generacím,“ tak zní definice podle Josefa Vavrouška z roku 1993.

Udržitelný rozvoj je ekonomicky životaschopný, sociálně únosný a environmentálně citlivý, a to v dlouhodobém horizontu. Tento rozvoj dodržuje tři důležité principy:

- předběžná opatrnost (tam, kde hrozí vážná nebo nenapravitelná škoda, nesmí být nedostatek vědecké jistoty zneužit pro odklad účinných opatření, která by mohla zabránit poškození životního prostředí),
- pohled na budoucí generace,
- učení orientované na budoucnost, protože tu můžeme svými individuálními volbami ovlivnit.

A také se řídí čtyřmi požadavky pro jeho naplňování:

- všichni lidé na Zemi mají právo uspokojit alespoň základní potřeby,
- budoucí generace mají právo uspokojit alespoň své základní potřeby,
- respektujeme přiměřená práva ostatních živých tvorů,
- učme se z budoucnosti a respektujeme princip předběžné opatrnosti.

Co můžeme dělat na úrovni jednotlivce?

1. Omezit emise z našeho bydlení

- vybírat energicky efektivní osvětlení a spotřebiče,
- správně provozovat domácí spotřebiče,
- volit energicky efektivní vytápění domácnosti,
- omezovat spotřebu teplé vody.

2. Využívat úspornější dopravu

- nahradit jízdu autem například chůzí, jízdou na kole nebo hromadnou dopravou,
- pokud je to možné, využívat alternativní pohon, např. plyn,
- při využívání auta na jízdu do práce nabízet spolujízdu,
- omezovat cestování letadlem.

3. Omezovat spotřebu

- kupovat věci s dlouhou životností,
- minimalizovat využívání obalových materiálů,
- důsledně recyklovat,
- šetřit se zdroji,
- nakupovat lokální výrobky.

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Jitka Burianová pracuje na Ministerstvu životního prostředí České republiky, kde se zabývá environmentálním vzděláváním a poradenstvím. V rámci své přednášky seznámila pedagogy s tím, v jaké formě podporuje ministerstvo témata související s udržitelností.

Vzdělání pro udržitelný rozvoj je vnímáno v širších souvislostech než environmentální vzdělávání. Má pomoci řešit problémy světa kolem nás, které nás do budoucna ohrožují, a po metodické stránce se prakticky orientovat. Vzdělání má odpovídat na otázky, jako jsou například:

- Jak můžeme lépe porozumět světu kolem nás?
- Jak jsou problémy, kterým náš svět čelí, vzájemně propojeny a co to znamená pro jejich řešení?
- Jak bychom chtěli, aby náš svět v budoucnu vypadal s ohledem na limity, které jsou dány životadárnými systémy?
- Jak dokážeme propojit zájmy ekonomické, sociální a zájmy životního prostředí?

Ministerstvo životního prostředí České republiky podporuje:

- programy vzdělávání pro udržitelný rozvoj, např. Ekoprovoz na školách, Ekoškola, Škola pro udržitelný život a Skutečně zdravá škola,
- kontakt dětí s přírodou, např. podporou budování zahrad a hřišť v přírodním stylu,
- studentské iniciativy, např. Cistareka.eu,
- program Dešťovka aj.

Dost bylo plastu je osvětová kampaň Ministerstva životního prostředí České republiky proti nadužívání jednorázového plastu. Cílem je redukce odpadu prostřednictvím snížení množství použitého jednorázového nádobí a gastro výrobků. Kampaň se nezaměřuje pouze na veřejnost, ale od března 2018 vyjednává dohody primárně s českými firmami se zaměřením především na restaurace, nákupní centra, kavárny, fast foody a dopravce. Její heslo zní: „Je na čase rozloučit se s dobou plastovou. Se životem na jedno použití.“

Doporučení, jak lehce snížit užívání jednorázových plastů ve škole:

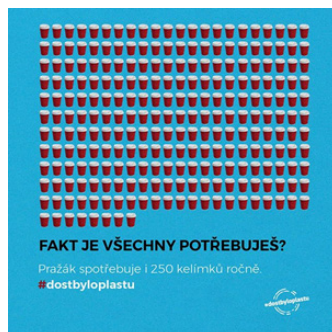
- Návštěvě v kabinetu nabídnout místo balené vody sklenici s vodou.
- Vyvarovat se baleným smetánkám a nabídnout mléko ze skla.
- Zajistit možnost tříděného odpadu.
- V automatech na kávu umožnit výběr vlastního hrnku.
- Motivovat zaměstnance i studenty slevou na nápoj s vlastním hrnkem.
- V případě školních akcí zajistit zálohované kelímky.
- Informovat rodiče o snaze redukovat plastové obaly na škole a iniciovat lahve na pití a krabičky na svačiny.

Fakta ze světa

- Všechny kelímky na kávu, které se za rok na světě vyrobí, by obkroužily planetu 1360x.
- Celosvětová produkce plastů od 60. let 20. století vzrostla 20x.
- V roce 2015 dosáhla celosvětová produkce plastů 322 milionů tun.
- Evropané denně spotřebují 725 milionů jednorázových kelímků na kávu.
- Podle odhadů se za 1 rok spotřebuje v ČR až 20 tisíc tun plastového nádobí.

Fakta z domova

- Ročně je v České republice skládkováno 240 kilotun plastových obalů.
- Každý rok je u nás zrecyklováno 140 kilotun plastů.
- Za rok se využije 20 kilotun plastového nádobí.

Udržitelný Palacký

*Helena Škrdlíková, zakládající členka
studentské iniciativy Udržitelný Palacký*

Helena Škrdlíková, studentka Mezinárodních rozvojových studií na Univerzitě Palackého v Olomouci je zároveň jednou ze zakládajících členek studentské iniciativy Udržitelný Palacký. V rámci její přednášky seznámila účastníky konference, čemu se Udržitelný Palacký věnuje a jaké je jeho poslání.

Povídání Heleny bylo pro učitele inspirací a podnětem, jakou formou a na jakých úrovních mohou pedagogové své žáky motivovat nejen k dalším školním, ale i mimoškolním aktivitám, během kterých se budou věnovat tématu udržitelnosti.

Udržitelný Palacký je iniciativa 10–40 aktivních členů z řad studentů Přírodovědecké, Filozofické, Cyrilometodějské a Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Jedná se o neformální uskupení s nehierarchickým uspořádáním, jehož fungování je nezávislé na Univerzitě Palackého, ale má její podporu.

Udržitelný Palacký v rámci svého týmu pokrývá oblasti od public relations (mediální komunikace, tiskové zprávy, prezentace na sociálních sítích i mimo ně apod.), občanskou výpomoc, human resources (získávání, evidence a motivace dobrovolníků, vzdělávání, příprava schůzek a komunikace uvnitř organizace), projektový management (příprava projektů a akcí, komunikace s úřady a univerzitou, realizace a evaluace projektů) až po jednotlivé akční týmy, které kontinuálně pracují na jednotlivých projektech.

Co je cílem?

- posílení společenské odpovědnosti a environmentálně příznivého chování na Univerzitě Palackého v Olomouci,
- inspirace k udržitelnému životnímu stylu,
- budování studentské komunity,
- lokálními kroky ke globální změně!
- udržitelnost.

Aktivity pro inspiraci

- promítání snímků
- workshopy
- zapojení se do kampaně, např. Uklidme České
- exkurze, např. do kompostárny, na třídící linku
- výměny oblečení, tzv. Clothes SWAP
- sdílení jídla – Free Food UPOL
- sdílení nepotřebných věcí – Freeshop UPOL
- komunitní zahrádka - Václavka

Inspirace do výuky aneb Střípky z workshopů

Jak na žákovské kampaně? Příklad dobré praxe „Plýtvání potravinami“

*Mgr. Dominika Scholzová a Mgr. Johana Krajčířová, ARPOK
a Mgr. Vanda Filková, ZŠ Leoše Janáčka, Hukvaldy*

ARPOK v rámci mezinárodního projektu Global Issues – Global Subjects již dvakrát umožnil školám zrealizovat žákovské kampaně, které reagovaly na podporu Cílů udržitelného rozvoje. Zpracování tématu bylo vždy na konkrétní skupince. Mohlo se jednat o natočení videosnímku, uspořádání workshopu, realizaci výukového programu pro mladší spolužáky či o osvětovou akci v místě školy.

Úkolem zapojených žáků bylo v rámci plánování kampaně připravit konkrétní návrh toho, co budou dělat, a to včetně harmonogramu a rozpočtu. Cílem také bylo, aby si žáci vyzkoušeli celou akci také mediálně zpracovat (např. přes školní FB, webové stránky či místní média). Kampaně oslovily nejen spolužáky, ale také rodiče a širší komunitu v okolí školy.

Jednotlivé kampaně:

- ZŠ Fryčovice – třídění odpadu v obci,
- ZŠ Ptení – využití nepotřebných materiálů,
- SZŠ Šumperk, Kladská – kvalita životního prostředí,
- ZŠ L. Janáčka, Hukvaldy – plýtvání potravinami,
- ZŠ Hranice, Studentská – nerovnost,
- ZŠ Nedvědova, Olomouc – udržitelná spotřeba a výroba,
- ZŠ Nedvědova, Olomouc – znečištění vodních toků,
- ZŠ Nedvědova, Olomouc – třídění odpadu a recyklace,
- VOŠ, SPŠ a JŠ Kutná Hora – problematika plastových obalů a pitné vody,

- ZŠ Janovice – problematika vody,
- Gymnázium a Jazyková škola Zlín – méně nerovností,
- Gymnázium a Jazyková škola Zlín – ochrana zvířat,
- Gymnázium a Jazyková škola Zlín – konec hladu.

V rámci workshopu koordinátorka projektu a koordinátorka žákovských kampaní sdílely s pedagogy tipy, jak vést žáky k zapojování se do podobných aktivit na školách. Mezi účastníky proběhla také zajímavá diskuze o motivaci žáků a praxi na jednotlivých školách.

Naše pozvání na konferenci přijala Mgr. Vanda Filková s žačkami, které účastníkům workshopu představily kampaň na téma plýtvání potravinami, se kterou se zapojily do projektu.

Skupina dívek ze Základní školy L. Janáčka v Hukvaldech se rozhodla své spolužáky upozornit na plýtvání potravinami na škole. Jedním z cílů projektu bylo upozornit na vztah mezi nákupem ve školním bufetu a množstvím vráceného jídla ve školní jídelně. Po dobu jednoho týdne žačky zaznamenávaly, kolik a jakých produktů se prodává ve školním bufetu nejvíce, a zároveň dokumentovaly množství vráceného jídla ve školní jídelně. Po domluvě s kuchařkami měly také údaje o váze vráceného jídla denně. Výsledkem jejich průzkumu bylo, že množství vráceného jídla je největší ve dny, kdy se na oběd podává maso, omáčky či čočka. Naopak děti vracejí velmi málo v případě, že se jedná o sladký oběd.

V rámci projektu se mimo jiné žačky zapojily do potravinové sbírky, která se na škole organizuje pravidelně.

Děkujeme všem zapojeným žákům a jejich pedagogům, kteří do tvorby vlastních mini projektů vložili spoustu energie a jejich nápady se mohou stát inspirací dalším žákům se snahou udělat něco pro lepší svět.

O projektu Global Issues – Global Subjects

Global Issues – Global Subjects je tříletý mezinárodní projekt, do kterého je zapojeno 10 vzdělávacích organizací z 9 evropských zemí. Cílem projektu je komplexně podporovat učitele 2. stupně ZŠ a SŠ v začleňování aktuálních globálních témat do výuky jejich předmětů. Zvláště pak těch obtížně uchopitelných, komplexních a citlivých jako klimatická změna, chudoba, migrace, nerovnost atd.

Projekt je zacílen na začleňování těchto témat do jednotlivých vyučovacích předmětů. V každé zemi jsou vybrány jiné předměty s ohledem na místní specifika a potřeby učitelů.

Jak žít bez odpadu? Příklad dobré praxe „Zero waste“

*Mgr. Ivana Opršalová, Masarykovo gymnázium Příbor
a Helena Škrdlíková, Czech Zero Waste*

V rámci projektu Get Up and GOALS! žáci z Masarykova gymnázia v Příboře realizovali osvětovou kampaň na téma jak žít bez odpadu.

Během dne otevřených dveří si žáci připravili workshop na téma „Zero Waste aneb Život bez odpadů“. Poutavou formou prezentovali výsledky svého pátrání například v oblasti cen jednorázových plastových obalů z celkové ceny produktu, délce rozkladu jednotlivých obalů a udržitelné spotřebě. Návštěvníkům Masarykova gymnázia také představili několik jednoduchých, ale účinných rad, jak omezit produkci odpadů. Ti si pak jako dárek mohli odnést ručně šitý látkový pytlík na potraviny. Žáci zapojení do projektu také navštívili několik okolních škol a informovali mladší žáky o problematice plastových obalů a diskutovali s nimi nad různými alternativami.

Druhou část workshopu vedla Helena Škrdlíková, která se udržitelnosti věnuje dlouhá léta. Helena je studentkou environmentálních studií na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého, je jednou ze zakládajících členek studentské iniciativy Udržitelný Palacký a také jednou z autorek blogu Czech Zero Waste.

Návod na to, jak žít více udržitelně, je podle Heleny jednoduchý. Snažte se neprodukovat žádný zbytečný odpad v domácnosti.

Co to znamená? Například nekupovat věci zabalené v plastech a místo toho preferovat bezobalové obchody. Helena se také stravuje na hraně veganství a vegetariánství, protože živočišná produkce má poměrně velký dopad na životní prostředí. Co se týče stravování, tak vyhledává lokální ovoce a zeleninu, takže žádné banány a pomeranče. Dalším tipem, se kterým se podělila s účastníky workshopu, je výroba domácí drogerie, a to od zubní pasty, pracího gelu až po čisticí prostředky.

V rámci diskuze s účastníky workshopu se také došlo k závěru, že je důležité, aby se člověk dokázal v životě vzdát věcí, které nezbytně nepotřebuje. Jednoduše získat nové nebo odbourat staré návyky. Naučit se předcházet vzniku odpadu, zužitkovávat zdánlivě nepotřebné věci, kompostovat a recyklovat.

O projektu GET UP and GOALS!

Projekt GET UP and GOALS! je tříletý evropský projekt globálního rozvojového vzdělávání, který je realizován ve 12 evropských zemích. V Česku jej ARPOK implementuje ve spolupráci s organizací ADRA za podpory Evropské komise a České rozvojové agentury. Hlavní cílovou skupinou projektu jsou pedagogové, kteří získávají odborné znalosti v oblasti Cílů udržitelného rozvoje a dovednosti v tom, jak komplexně tato témata začleňovat do výuky. Pedagogové dále pomáhají aktivním skupinám žáků a studentů s realizací vlastních osvětových komunitních miniprojektů o SDGs.

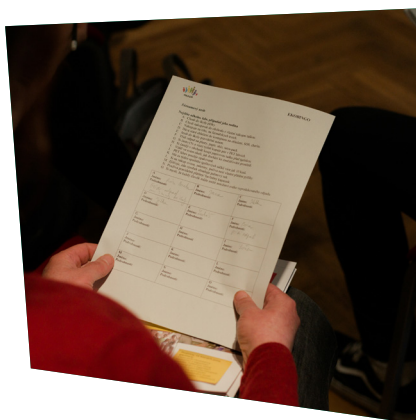
GENDER a KLIMATICKÁ ZMĚNA v matematice a občanské výuce - hledání mezipředmětových vazeb i v dalších předmětech

Mgr. Markéta Ryšavá, Mgr. Pavlína Vrbová, Mgr. Petra Hedrichová, Ph.D.

Mgr. Markéta Ryšavá tvořila aktivity do občanské výuky a základů společenských věd na téma gender. V rámci workshopu představila aktivitu s názvem Sexismus nejen v reklamě, díky které se žáci seznámí nejen se samotným pojmem sexismus, ale žáci jsou vedeni k diskuzi na genderovými stereotypy. Mezi použité metody a formy práce je práce s křížovkou a komiksem, práce ve skupině a diskuze.

Mgr. Pavlína Vrbová vytvořila aktivitu do matematiky s názvem Kolik platí za tvou práci? Aktivita podporuje všeobecný přehled žáků v oblasti genderu, konkrétně v oblasti rozdílů v odměňování v důsledku pohlaví. Žáci v aktivitě pracují s tabulkou průměrných mezd mužů a žen v České republice v různých profesích a porovnávají je se mzdou v rozvojových zemích, konkrétně v Gruzii. V rámci lekce uplatňují své dovednosti při výpočtu procent.

Mgr. Petra Hedrichová, Ph.D., se podílela na tvorbě aktivit do občanské výuky a základů společenských věd na téma klimatická změna. Účastníci workshopu měli příležitost si vyzkoušet aktivitu s názvem Klimatické změny – součást našeho života. Cílem aktivity je žáky seznámit s klimatickými změnami, které nastaly v konkrétním státu či oblasti, a přimět je zamyslet se nad dopady pro tamní obyvatele.

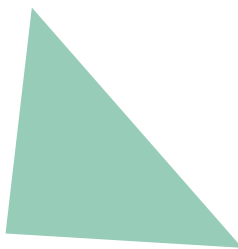
KLIMATICKÁ ZMĚNA v českém jazyce, matematice a občanské výuce - hledání mezipředmětových vazeb i v dalších předmětech

*Mgr. Pavlína Vrbová, Mgr. Petra Hedrichová, Ph.D.,
Mgr. Ing. Hana Vacková*

Mgr. Pavlína Vrbová vytvořila aktivitu do matematiky s názvem Reduce – Reuse – Recycle, která je zaměřená na procvičení rozšiřování zlomků. Žáci na základě vyřešených příkladů vyloučí šifru a následně diskutují o jejím významu a svých možnostech, jak heslo Reduce – Reuse – Recycle naplňovat v jejich životě.

Mgr. Petra Hedrichová, Ph.D., představila aktivitu Ekobingo, díky které se žáci seznámí s názory a postoji svých spolužáků týkajících se produkce odpadu a třídění odpadu. Zároveň se zamyslí, které chování snižuje, nebo naopak zvyšuje dopad na změnu klimatu. Společně pak diskutují nad alternativami, které vedou ke snížení dopadů na změnu klimatu. Jedním z cílů aktivity je, aby žáci vyslovili své názory a postoje týkající se produkce odpadu, třídění a dopadů lidského chování na klimatické změny.

Mgr. Ing. Hana Vacková představila aktivitu, kterou tvořila společně s kolegyní Mgr. Marcelou Heřmanovou do českého jazyka. Aktivita nese název Voda v kostce a žáci si pomocí metody volné psaní a metody kostky procvičují tvůrčí psaní. V rámci psaní se také zamýšlí nad tím, jakou roli hraje voda v našem životě. Díky metodě volného psaní nechávají žáci plynout své myšlenky a díky metodě kostky pak plní úkoly - popiš vodu, jakkoliv chceš – porovnej vodu s nějakým předmětem – argumentuj, proč voda ano a proč voda ne.

O projektu Global Issues – Global Subjects

V rámci mezinárodního projektu **Global Issues – Global Subjects** byly v úzké spolupráci s pedagogy vyvíjeny metodické materiály k usnadnění výuky aktuálních a někdy obtížně uchopitelných témat globálního vzdělávání ve vybraných předmětech – matematice, českém jazyce a občanské výchově/základech společenských věd.

V přípravné fázi se během roku 2018 skupina pedagogů pracujících na tvorbě nových metodických materiálů zúčastnila dvou seminářů, které jim pomohly s přípravou nových GRV aktivit. První z nich se konal pod vedením Mgr. Jakuba Švece se zaměřením především na komunikaci, motivaci a nastavování cílů při tvorbě aktivit. Druhý seminář byl realizován pod hlavičkou organizace NaZemi a pedagogové si během něj prohloubili své dovednosti v metodách kritického myšlení.

Aktivity do výuky byly vytvářeny pracovními skupinami složenými ze 7 pedagogů a 3 expertů na globální témata a na globální vzdělávání. Příprava nových metodických materiálů zahrnovala také testování a pilotování aktivit na dalších školách s pomocí dalších pedagogů.

Nově vznikající aktivity se zaměřují především na témata spojená s Cíli udržitelného rozvoje, plasty, vodu a další. Na konferenci měli účastníci možnost nahlédnout pod pokličku nově vznikajícím publikací a vyzkoušet si s našimi pedagogy některé z aktivit.

O ARPOK_u

ARPOK – Vzdělávání, které přináší jiný pohled na svět.

Jsme vzdělávací organizace, která se od roku 2004 věnuje globálnímu rozvojovému vzdělávání a výuce **o aktuálních tématech dnešního světa** (např. odpovědné spotřebě, stereotypch a předsudcích, migraci, chudobě či klimatických změnách). Nabízíme **širokou škálu** výukových programů pro žáky, které jsme schopni zrealizovat **přímo ve škole**. **Můžeme zrealizovat takzvaný tematický den, dopolední program pro školu** či stupeň, do cca 120 žáků.

Nabízíme semináře pro pedagogy mateřských, základních a středních škol, které probíhají **interaktivní formou** a nabízí tak možnost vyzkoušet si v praxi aktivity, které je posléze možné využít přímo ve výuce.

Pořádáme konferenci globálního rozvojového vzdělávání, která je určena pedagogům, ředitelům škol, studentům pedagogiky a lektorům neformálního vzdělávání se zájmem o globální témata.

Nabízíme prověřené **metodické materiály** k problematice globálního rozvojového vzdělávání, které pedagogům **šetří čas**.

Pro veřejnost pořádáme veřejné besedy, **tzv. rozvojové večery**, s odborníky na rozvojovou a humanitární spolupráci, kteří posluchačům předávají informace o aktuálním dění ve světě.

Působíme převážně v Olomouckém, Zlínském a Moravskoslezském kraji.

Mgr. Ing. Lenka Pánková,
ředitelka, projekt GET UP
and GOALS!

Bc. Adam Kolář,
Rozvojové večery
a žákovské kampaně

Mgr. Ondřej Klímek,
projekt Světová škola

Zuzana Marková,
účetní

Mgr. Dominika Scholzová,
PR, e-shop, Konference
Učíme o globálních souvis-
lostech, Týden globálního
vzdělávání

Mgr. Johana Krajčířová,
projekt Global Issues –
Global Subjects

Novinky v ARPOKu

Příručka „Když se řekne GRV“

Příručka „Když se řekne GRV: Rámec globálního rozvojového vzdělávání“ je určena učitelům a vzdělavatelům, kteří globální rozvojové vzdělávání chtějí začít začleňovat do výuky, i těm, kteří se mu již aktivně věnují.

V publikaci najdete stručné představení globálních témat, se kterými se setkáváme v každodenním životě. Dále obsahuje přehled metod a nástrojů, jak s tématy v hodinách pracovat. V publikaci najdete přehled kompetencí, které globální rozvojové vzdělávání zdokonaluje.

V rámci mezinárodního projektu Global Issues – Global Subjects vznikla nová publikace „Když se řekne GRV: Rámec globálního rozvojového vzdělávání“, kterou naleznete ke stažení v sekci Pro pedagogy.

Co nabízíme pedagogům

Výukové programy a tematické dny

Nabízíme širokou škálu výukových programů pro žáky, které jsme schopni zrealizovat přímo ve škole. Dokážeme na míru připravit výukový program téměř na jakékoliv téma z oblasti globálního rozvojevého vzdělávání, reagujeme tak na potřeby učitelů. Zároveň můžeme zrealizovat dopolední program, takzvaný tematický den pro školu či stupeň. Nabídku naleznete na www.arpok.cz v sekci Pro pedagogy, pod záložkami Výukové programy a Tematické dny.

Semináře

Semináře globálního rozvojevého vzdělávání pro pedagogy mateřských, základních a středních škol. Aktuálně vypsané termíny najdete na www.arpok.cz v sekci Pro pedagogy, pod záložkou **Semináře pro pedagogy**. **Semináře probíhají interaktivní formou**, nabízí tak možnost vyzkoušet si v praxi aktivity, které je posléze možné využít přímo ve výuce. Příjemné prostředí a neformální atmosféra umožňují načerpat inspiraci a sdílet zkušenosti s pedagogy z jiných škol. Účastníci si z každého semináře odnesou metodické materiály plné praktických návodů, jak zajímavou formou začleňovat aktuální témata dnešního světa do výuky. **Semináře jsou akreditované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.**

Metodické materiály

Prověřené metodické materiály k problematice globálního rozvojevého vzdělávání, které pedagogům šetří čas, si můžete stáhnout na www.arpok.cz v sekci **Pro pedagogy**, pod záložkou **Naše publikace** nebo si je objednat na našem e-shopu v sekci **Publikace**.

Pytlíky na bezobalová nakupování

V září 2018 jsme uvedli do prodeje vlastní kolekci upcyklovaných pytlíků na bezobalové nákupy, díky kterým už nebudete domů nosit nepotřebný plast, tentokrát v rozkvetlém provedení. **Vzhledem k tomu, že se snažíme upotřebit látky, které by se jinak nevyužily, je každá z kolekcí limitovanou edicí dostupnou v omezeném počtu kusů.**

Pytlíky šijeme výhradně z upcyklovaných materiálů, kterým tak dáváme druhý život. Věříme, že to budete brát jako plus. Pytlíky na bezobalové nákupy pro nás šije chráněná dílna wood-season.cz.

Pytlík na bezobalové nákupy, se kterým pomáháte hned dvakrát:

- Koupí tohoto pytlíku jste podpořili činnost organizace ARPOK, která přináší do škol témata, jako jsou plýtvání plastů, potravin a otázku udržitelné módy. Účastníky našich programů vedeme ke kritickému myšlení o daných problémech, probíráme možná řešení a alternativy.
- Důraz klademe na zodpovědnou spotřebu každého z nás. Látkový pytlík je skvělý každodenní pomocník při nákupech, své využití určitě najde také při jiných příležitostech. Při jeho výrobě byly recyklovány záclony a odřezky látek, které by se jinak neupotřebily.

Podpořte ARPOK

Už třetím rokem po sobě zorganizovala kamarádka ARPOKu Petra Nová dárcovskou výzvu, při které s kamarády nachodí desítky kilometrů. Naposledy to bylo 60 km během jednoho dne v prstenci kolem Prahy. Každý rok zůstává věrná své oblíbené organizaci a každý rok zvyšuje počet oslovených dárců.

„Potvrzuje se, že opakováním se organizace výzvy zjednodušuje a zefektivňuje. Někteří ambasadoři výzev dokonce uvádějí, že by už ani nedokázali přestat,“ říká Petra.

Před třemi lety se dárcovské výzvy na Darujme.cz Petra zhostila poprvé a vybralo se 17 269 Kč, druhý rok se vybralo 20 200 Kč a letos částka dosáhla úžasných 64 363 Kč, které ARPOK využije na podporu globálního rozvojového vzdělávání v Olomouckém, Moravskoslezském a Zlínském kraji.

„Vzdělávání k zajímaví se o svět považujeme jako nedílnou součást základního vzdělání, v dnešní době je prostě potřeba! Moc si vážím toho, že Petra věnovala svůj čas a spolu s 61 dárci podpořila naši činnost,“ poděkovala ředitelka ARPOKu Lenka Pánková.

Petro, děkujeme!

Budeme nesmírně potěšeni, pokud věnujete ARPOKu svůj čas a uspořádáte vlastní dárcovskou výzvu ve prospěch naší činnosti!

Na textu se podíleli:

Mgr. Dominika Scholzová, Mgr. Ing. Lenka Pánková,

Grafická úprava: MgA. Iva Hrubošová

Jazyková korektura: Mgr. Kateřina Hájková

Vydal:

ARPOK, o. p. s.

U Botanické zahrady 828/4

779 00 Olomouc

www.arpok.cz

www.facebook.com/ARPOK.Olomouc

info@arpok.cz

Jsme vzdělávací nezisková organizace, která od roku 2004 přináší do škol globální rozvojové vzdělávání. Pomáháme učitelům s výukou aktuálních témat dneška a zároveň o tématech otevřeně mluvíme s žáky a informujeme o nich veřejnost. Podporujeme tak otevřenou a tolerantní společnost a aktivní zapojení lidí do dění kolem sebe.

Sborník vznikl za finanční podpory Olomouckého kraje a Statutárního města Olomouc. Za obsah zodpovídá její zhotovitel ARPOK, o. p. s.

Projekt je podpořen z prostředků České rozvojové agentury a Ministerstva zahraničních věcí v rámci Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

ISBN 978-80-907443-6-3

1. vydání

ARPOK, o. p. s

U Botanické zahrady 828/4

779 00 Olomouc

www.arpok.cz

ISBN 978-80-907443-6-3

Olomouc, 2019